

Каталог - 2018

**ХАРКІВСЬКИЙ
ОСІННІЙ МАРАФОН
ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. Сковороди
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А. С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ РОЗВИТКУ «ЛАДО»

*З нагоди 110-річного ювілею Л.І. Божович (1908-1981),
115-ї річниці з дня народження П.І. Зінченка (1903-1969)
та О.М. Леонтьєва (1903-1979)*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

27 жовтня 2018 року

Харків – 2018

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Кузнєцов Марат Амiрович, доктор психологiчних наук, професор кафедри практичної психологiї Харкiвського національного педагогiчного унiверситету iменi Г.С. Сковороди

Панок Вiталiй Григорович, психологiчних наук, професор, директор Українського науково-методичного центру практичної психологiї i соцiальної роботи

Романовський Олександр Георгiйович, доктор педагогiчних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогiки i психологiї управління соцiальними системами Національного технічного унiверситету «ХПІ»

*Рекомендовано до друку Вченою радою Харкiвського національного педагогiчного унiверситету iменi Г.С. Сковороди,
протокол № 7 від 25.10.2018 року*

ХАРКIВСЬКИЙ ОСIННIЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГIЙ: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ iменi Г.С. Сковороди. Харків: Дiса плюс, 2018. 304 с.

ISBN 978-617-7645-34-3

У збiрнику представлено матеріали науково-практичної конференцiї «**ХАРКIВСЬКИЙ ОСIННIЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГIЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорiєнтацiї та просвітництва новiтніх розробок у галузi психотехнологiй, представлених на теренах України.

Перша частина збiрника мiстить **Каталог психотехнологiй** новiтніх авторських розробок розвивальних, психокорекцiйних, діагностичних, тренiнгових програм, методик, технiк тощо, iнформацiя про які подана у виглядi анотацiй.

У другiй частинi розміщено тези доповiдей, які мiстять результати науково-практичних розробок учасників конференцiї.

Матеріали конференцiї вiддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психологiї.

Для науковцiв, викладачiв, аспiрантiв та магістрантiв, студентiв гуманiтарних спеціальностей, практичних психологiв, вихователiв, соцiальних та медичних працiвникiв.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редакцiї.

ISBN 978-617-7645-34-3

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ iменi Г.С.Сковороди, 2018

© Колектив авторiв, 2018

© Сльчанiнова Т.М. (оформлення, Ψ-емблема), 2018

© Фоменко К.І. (обкладинка), 2018

Москаленко О.С. Активізація пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного віку.....	50
Мотрук Т.О. Програма «Психосоматика: погляд зсередини».....	52
Ніколасенко С.О. Посадження методів регресивного гіпнозу та десенсибілізації і переробки рухами очей у процесі психотерапії емоційних травм	53
Панчук О. А. Дружно разом у п'ятий клас (Програма корекційно-розвивальних занять для п'ятикласників).....	54
Пивоварчик И.М. Майстерня «Відображення у парі»	55
Полонська Ю.Ю. Корекційно-розвивальна програма «Гармонія із собою та іншими».....	60
Рочняк А.Ю. Психодіагностика внутрішньої мотивації баскетболіста	61
Соколова О.І. Психологічна підготовка учнів до іспитів та зовнішнього незалежного оцінювання	62
Сосніхіна С.Є., Дорожко І.І. Психологічний супровід та засоби розвитку ціннісно-смислової сфери студентів.....	63
Сушко В.В. Психологічна програма для учнів початкової школи «Розвиток пізнавальної сфери учнів: пам'ять, увага»	66
Тарасова Т.Б. Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Психологія освіти» для змішаного навчання	67
Тищенко Л.В., Варава Л.А. Багатофакторний опитувальник«Особливості суб'єктивного переживання жінкою власного життя».....	69
Туркова Д.М. Психотехнології саморегуляції тілесного засобами мак «Перелом» у роботі з психологічною травмою	71
Фоменко К.І. Опитувальник просоціальної мотивації фахівця соціономічних професій	72
Фоменко К.І., Жукова Н.С. Психодіагностика стрес-факторів навчальної діяльності учня основної школи.....	74
Фоменко К.І., Рочняк А.Ю. Адаптація диспозиційної шкали потоку С.А. Джексона.....	76
Ходикіна Ю.Ю. Програма розвитку моторної пам'яті дошкільників	77
Хомуленко Б.В. Характеристики гіпнабельності з урахуванням типології ПАТ (патологічних акцентів особистості)	79
Хомуленко Т.Б. Психосоматична трансформаційна гра «Шлях до філософського каменю».....	82
Хомуленко Т.Б., Крамченкова В.О. Методика проєктивної діагностики тілесного Я.....	86
Хорошева Т.В. Тренінг «Використання технології вивчення забезпеченості потреб дитини та сім'ї»	87
Циганенко О.М. Корекція та розвиток емоційно-вольової сфери дітей з особливими освітніми потребами	88
Циганенко О.М. Корекція та розвиток пізнавальної сфери дітей з особливими освітніми потребами.....	90
Щербакова О.О. Методика діагностики імпліцитних теорій інтелекту учнів основної школи.....	92
Щербакова О.О. Психодіагностика наполегливості у виконанні домашнього завдання учнів основної школи.....	93

поток, а п'ять інших є ознаками, які безпосередньо характеризують стан поток.

С.А. Джексон було розроблено три типи шкал поток, які відносяться до конструкції поток з різних точок зору. «Диспозиційна шкала поток. Повна версія» відноситься до багатовимірної типу шкал, яка є інструментом самоаналізу, який призначений для оцінки досвіду поток в дев'ятивимірній моделі. Дана шкала є найкращим варіантом для детального опису характеристик загальної тенденції та частоти переживання стану поток відповідно до дев'ятивимірної моделі поток М. Чіксентміхайі.

Опитувальник С.А. Джексон представлений 36 пунктами (по 4 на кожну шкалу). Оцінка пунктів опитувальника здійснюється за 5-бальною шкалою, де 1 – повністю не згодний, 5 – повністю згодний (Jackson S., Eklund B., & Martin A., 2011).

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МОТОРНОЇ ПАМ'ЯТІ ДОШКІЛЬНИКІВ
ПРОГРАММА РАЗВИТИЯ МОТОРНОЙ ПАМЯТИ ДОШКОЛЬНИКОВ
PROGRAMME FOR THE DEVELOPMENT OF PRESCHOOLERS' MOTOR
MEMOR

© Ходикіна Ю.Ю., м. Харків

Розвиток структур моторної пам'яті та збагачення запасу рухових програм – один з ключових механізмів психомоторного розвитку дитини. Емпіричні дані дозволяють стверджувати про зумовлену особливостями моторної пам'яті гетерохронність становлення окремих рухових якостей дошкільників, а також про сенситивний характер даного вікового періоду відносно навчальних і виховних впливів на моторну пам'ять.

Розвивальна програма була спрямована на оптимізацію моторної пам'яті старших дошкільників, поліпшення параметрів її функціонування, підвищення ефективності конструктивно-технічної діяльності дітей.

Програма розвивальних впливів реалізовувалася відповідно до принципів системності, діяльності, обліку індивідуально-психологічних і особистісних особливостей дітей дошкільного віку. Формуючі впливи були орієнтовані на зону найближчого розвитку та мали в якості мішеней уваги, сенсорно-перцептивні, інтелектуальні та моторні процеси, емоційно-вольову й мотиваційну сфери особистості дитини.

Впровадження розвивальної програми було пов'язане з такими завданнями:

1. Сприяння процесу формування в дітей системи довільної психічної активності при програмуванні психомоторних актів і конструктивно-технічних дій.

2. Формування уважливих якостей, що виражаються в здатності дітей концентруватися на завданні.

3. Формування навичок просторового аналізу та синтезу предметів

дії й умов розв'язання практичних і рухових завдань.

4. Формування в дітей здатності до навчання за допомогою оптимізації програмування дій та урахування зворотної інформації.

5. Розвиток якостей моторики дітей (дрібної та загальної).

Розвивальна програма складалася з двох блоків, містила 24 заняття, які проводилися 2 рази на тиждень протягом 3-х місяців. У роботі використовувалися ігри з пальчиками; дидактичні ігри з предметами й дидактичними матеріалом; рухливі ігри; сюжетні ігри; ігри для розвитку дрібної та загальної моторики; комплекси фізкультхвилинок із пальчиковою гімнастикою; релаксаційні вправи.

У ході реалізації першого блоку розвивальної програми здійснювалася робота з керування процесом здобуття дошкільниками форм рухового досвіду (це вправи для активації уваги, підвищення рівня психічної активності, стимуляції розвитку здатності до навчання в умовах цілеспрямованого впливу на дрібну й загальну моторику взагалі та моторну пам'ять зокрема).

Другий блок розвивальної програми було спрямовано на проведення спеціальних занять із формування навичок конструювальної діяльності з папером, які сприяють актуалізації та формуванню сенсорно-перцептивних, інтелектуальних, імажитивних і моторних операцій, опосередковують вплив мнемічних структур на здійснення рухових актів.

За рахунок формуючих впливів у дошкільників істотно збільшилася точність моторної короткочасної пам'яті, а також відбулося помітне зрушення в напрямку підвищення оперативності моторної короткочасної пам'яті. Статистично підтверджені зміни на краще відбулися в відтворюванні рухів по пам'яті (за просторовим, силовим і особливо – часовим параметрами). Підвищився рівень володіння початковими конструктивно-технічними навичками та вміннями, що доводить ефективність авторської розвивальної програми.

Розроблена програма розвиваючих впливів на моторну пам'ять дітей може сприяти оптимізації процесу моторного навчання при засвоєнні ними рухових, трудових та спортивних навичок і вмінь.

Перспективними можна вважати подальші наукові розробки динаміки параметрів моторної пам'яті в представників інших вікових категорій, а також розробки прогнозу розвитку моторної пам'яті в окремих категоріях досліджуваних засобами багатовимірної статистики та моделювання.